

בג"צ 4797/07

בית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד עאוני בנא ואח'

ת"ד 33709, חיפה 31336

טל': 04-8526333 פקס: 04-8526331

העותרת

נ ג ד

1. רשות שדות התעופה

2. שירות הביטחון הכללי

3. משרד התחבורה

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

טל': 02-6466681; פקס: 02-6467011

המשיביםהודעת עדכון מטעם המשיבים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 15.4.2013, ולקראת הדיון בעתירה, מתכבדים המשיבים 1-3 (להלן: "המשיבים") להגיש הודעה מעדכנת כדלקמן:

1. ביום 17.9.13 הגישו המשיבים תצהיר עדכון מטעם מנהל נמל תעופה בן גוריון, מר שמואל זכאי, בתצהיר זה נמסר כי:

"לעת הזו, אני נאלץ להודיע על דחיית מועד תחילת יישום הליכי הבידוק החדשים וזאת עקב כישלון החברות לעמוד במלוא התחייבותן להתקנת מערכת המסועים, השינוע, וכולל אינטגרציה מלאה עם טכנולוגיית הבידוק במועדים שהוסכמו עימן.

ההערכה היא כי מועד זה לא יהיה מוקדם מחודש מרץ 2014, וקיימת היתכנות כי יהיה אף מעבר לכך."

2. נזכיר כי פיתוח הליכי הבידוק החדשים ביתס לכבודת הבטן נעשה בשיתוף פעולה בין רשות שדות התעופה (להלן: "רש"ת") לבין חברת סימנס (להלן: "החברה"), אשר הייתה אמונה על אספקת מערכת המסועים, השינוע ותכנת השליטה להפעלת טכנולוגיית הבידוק המסופקת על ידי חברה אחרת ("מורפו דטקשן"). עוד נציין כי פרויקט זה הינו חדשני הן בפרספקטיבה מקומית ובן בפרספקטיבה השוואתית, ומכאן חבלי לידתו.

- (א) המשיבים יבקשו לעדכן כי בינתיים חלה התבהרות נוספת (אך לא מלאה) של תאריך היעד לתחילת הפעלת המערכת באופן מבצעי. מועד זה עומד, נכון להיום, על מרץ 2014.
- (ב) התבהרות זו מבוססת על כך שמזה מספר חודשים מופעלת המערכת באופן מלא על ידי החברה תוך מעקב על רשימת על מנת לבחון את יעילותה במתן השירות. נוכח הסימנים החיוביים שעולים, לעת הזו, מתהליך זה הרי שבחודש דצמבר עתידה המערכת להיות מופעלת באופן מלא על ידי רשימת תוך מעקב מול אנשי החברה.
- (ג) לכך יש כמובן להוסיף את סייג הזהירות של עיכוב אפשרי בתאריך ההפעלה, זאת לאור היותה מערכת ליבה אשר מערבת טכנולוגיות מתקדמות חדשניות, התקנתה תלויה בשיוף פעולה של גורמים רבים ומתבצעת במקביל להפעלת הטרמינל השוטפת.
3. בנוסף, נבקש לעדכן את בית המשפט הנכבד על התגברות השימוש במוקדן הביטחון (להלן: "המוקדן"), שעל הקמתו הודיעו המשיבים בהודעתם מיום 22.11.12 כאמור, המוקדן מבצע טיפול מקדים לנוסעים באמצעות נאמני ביטחון בחברות הנאמנות ומנחה את הבדוקים בשטח לטיפול מותאם נוסע באמצעות מערכת ממוחשבת. המוקדן נותן נכון להיום, שירות לכ- 13,000 נוסעים בחודש, לעומת 10,000 להן ניתן השירות בדצמבר 2012.
- מוקדן זה הפחית במידה משמעותית את החיכוך עם אוכלוסיות רגישות והעלה במידה רבה את שביעות רצונם מהמעבר בנתבי"ג. כל נתוני המוקדן מועברים גם בשדות התעופה הפנים ארציים ובטיסות הישראליות בחו"ל.
- עד כאן לעניין שדה התעופה הבינלאומי בנתבי"ג (טרמינל 3).
4. כאן המקום לציין, כי עד כה לא נעשתה אבחנה בין טרמינל 3 בנתבי"ג (שהוא הטרמינל הבינלאומי) לבין טרמינל 1 בנתבי"ג (שהוא הטרמינל הישן) שבו נעשה שימוש, עם הפעלתו של טרמינל 3, בעיקר לטיסות פנים ארציות. לפני כשנתיים הוחלט להסב את תפקידו של טרמינל 1 לטיסות בינלאומיות במחירים מוזלים (Low-Cost). לאור כך, ובהתאם להתחייבויות הקודמות מצד המשיבים בהקשר זה, יבקשו המשיבים לעדכן כי החל משנת 2014 מתוכנן לצאת לדרך פרויקט להקמתה של מערכת תואמת HBS גם בטרמינל זה, שהתקנתה צפוי לארוך כשנתיים, וזאת בכפוף לאילוצים תפעוליים. נבקש לחדד כי השינויים האחרים שהונהגו בנתבי"ג שאינם כרוכים בהתקנתן של מערכות טכנולוגיות (כגון – נהלי הבידוק בשערי כניסת הרכבים לנמל ושערי הכניסה לטרמינל), שעליהם נמסר במסגרת הודעת המשיבים מיום 26.5.11 חלים ממילא בטרמינל זה ואינם מבוססים על מאפיינים אובייקטיביים מבחינים.

5. ביחס לנמלי התעופה הפנים ארציים הנוספים נבקש להפנות לסעיפים 6-8 לתגובת המשיבים מיום 22.11.12.

6. המשיבים יבקשו לחזור על עמדתם מיום 14.3.12 היא כי אין מקום שביט משפט נכבד זה יקיים דיון בדרכי הבידוק של העבר, שכן אלו ממילא מצויים על סף החלפתם הסופית, ואילו במתכונת הבידוק החדשה טרם בשלה השעה ליתן הכרעה.

7. בהקשר זה נבקש לחדד כי למקרא טענות העותרים וטענות המשיבים נראה כי טענותיהם אינן צופות פני אותו ציר זמן.

8. העותרים צופים בעתירתם בעיקר פני עבר, ואילו המשיבים צופים בתגובתם בעיקר פני עתיד וטענותיהם מבוססות על מתכונת בידוק עתידית, שיישומה יושלם באופן מלא רק במהלך שנת 2014.

9. לכאורה, במצב דברים כזה מתעוררת השאלה האם הכרעתו של בית המשפט אמורה לצפות פני עבר או פני עתיד, וזאת בהינתן התמורה בה נתונים תהליכי הבידוק!

תשובת המשיבים לשאלה זו היא כי ככל שהעתירה עוסקת בדרכי הבידוק הקודמים אזי העתירה אינה אקטואלית עוד נוכח התמורות שכבר חלו ואלו הצפויות בה. ואילו לגבי מתכונת הבידוק העתידית העתירה מוקדמת.

לעניין האפשרות שעתירה תהיה בה-בעת בלתי אקטואלית (לגבי העבר) ובלתי בשלה (לגבי שינוי עתיד) נבקש להקיש מהכרעתו של בית משפט נכבד זה בבג"צ 6556/11 יואל גליקמן נ' מפקד זרוע היבשה ואחי', וכך נאמר (ההדגשה שלנו):

"לא ראינו כי עלינו ליתן פרשנות לפקודת המטכ"ל ולתחולתה בנסיבות, עניין זה נוגע בראש ובראשונה לרשויות הצבא. מכל מקום המשיבים הודיעו כי בימים אלה ממש נערכת עבודת מטה שנועדה לבחון את "מדיניות השילוב הראוי" וזו החלה עוד לפני שאירע האירוע נשוא העתירה. תכליתה של עבודת המטה, כך נמסר לנו, ללמוד מהניסיון שנצבר ביישום פקודת המטכ"ל בנושא השילוב וליתן ביטוי "למחויבות הצבא ליצור סביבת שירות הולמת לכלל המשרתים בו, מכל רבדי החברה".

עבודת המטה, כך נמסר לנו, צפויה לכלול גם המלצות בעניין שירת נשים. עבודת המטה תסתיים בשבועות הקרובים, וכפי שמציינים המשיבים תיתן ביטוי הולם לגישות השונות, מבלי לפגוע בחובת השירות של כל חלקי האוכלוסייה שומרי המצוות ובשירות של חיילות בצה"ל.

**במצב דברים זה העתירה אינה אקטואלית עוד**  
**בעניין שיבוצו של העותר בקורס, ועם זאת טרם**  
**בשלה כדי שהוראות הצבא יובאו לביקורת**  
**שיפוטית."**

המשיבים יבקשו לחדד, כי הם צופים בטיעוניהם את פני העתיד. אולם – וזה העיקר – מוקדם בנקודת הזמן הזו להעריך את מתכונת הבידוק העתידית, בה יחולו שינויים מפליגים בדרכים ובאמצעים של הבידוק, שכן טרם נצברו נתונים וניסיון בהפעלתה. בחינה מעשית כזו חשובה שכן רק בעקבותיה ניתן יהא ליתן לכל אחד מהשיקולים והאינטרסים את המשקל הסגולי המתאים לו, וכן לערוך את האיזונים הנדרשים ביניהם ואת ההתאמות הנחוצות ככל שידרשן, והכל בהסתמך על תשתית עובדתית קונקרטיה ומבוססת, ולא על סמך השערות וניבוי.

בהקשר זה נציין, כי כך נהג בית משפט נכבד זה לאורך השנים במקרים בהם התבקשה ביקורתו השיפוטית בסמוך לאחר הנהגתם של שינויים חדשים. לעניין זה נבקש להפנות את בית המשפט הנכבד לדברים שנאמרו בהקשרה של שינוי שיטת ההעסקה בסיעוד בבג"צ 4957/07 אחיעוז ארגון ארצי של חברות כח אדם נ' משרד התעשייה והמסחר והתעסוקה, וכך נאמר (ההדגשות שלנו):

מן המקובץ עולה, כי אכן העתירות מעלות שאלות ותהיות מסוימות בכל הנוגע לנוהל. עם זאת, אין זו השעה להכריע לגביהן, שכן יש להמתין ולראות כיצד ההסדר החדש יפעל בעולם המציאות.

כך גם נהג בית משפט נכבד זה בבג"צ 6433/01 אמילי פלורה נ' שר הבריאות, שלא פורסם, בנוגע לתיקונו של צו עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (סל שירותי בריאות לעובד), תשס"א-2000. וכך נאמר (ההדגשות שלנו):

עוד מבוקש בעתירה לבטל הגבלות שהוטלו על זכאותם של עובדים זרים לביטוח רפואי על פי סעיפים 3 ו-41 לצו עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (סל שירותי בריאות לעובד), תשס"א-2000. סעד זה אינו ישים לגבי העותרות משעניין אינו נכנס לגידרו של הצו. אשר לבחינה כללית של טיב ההגבלות וסבירותן, אנו מוצאים כי עת זו מוקדמת מדי לעריכת בחינה כאמור, משהצו נכנס לתוקפו רק בימים אלה וטרם נצברו נתונים וניסיון כלשהו בהפעלת תנאיו הלכה למעשה.

ברוח זו גם הכריע בית המשפט הנכבד בבג"צ 6883/00 בקטיטה דיוה נ' שר הפנים, באומר (ההדגשות שלנו):

באת כוח המשיבים הודיעה שהמשיבים יבהירו בהנחיות את הפורום אליו יש להגיש ערעור על ידי עובדים זרים, אם יבקשו לערער, וכן תודע לכל עובד זר כזה זכותו לערער. בנוסף, כפי שתצהיר באת כוח המשיבים, ההנחיות דינן כהנחיות אשר במקרים המתאימים יהיו הגורמים המוסמכים רשאים לסטות מהן.

נוכח הצהרת באת כוח המשיבים, ומתוך כוונה שההנחיות הנדונות ייבחנו בחינה מעשית במשך תקופה של מספר חודשים, חזרו בהם העותרים מהעתירה והיא נמחקת בזה, תוך שמירת העותרים על זכותם לחזור ולפנות לבית המשפט.

מגמתו המרוסנת של בית משפט נכבד זה, שלא להפעיל בקורת שיפוטית על מצב חדש שהונהג בטרם נצבר ניסיון מספיק בהפעלתו, יפה מכוח קל וחומר למקרה דנן. זאת שכן עסקינן בתליכי תמורה ושינוי המצויים בעיצומם, ובטרם יתאפשרו השלמתם ויישומם משך תקופה מסוימת שתאפשר את בחינתם במציאות, מתבקשת המסקנה כי טרם בשלה השעה להכרעה שיפוטית בהם.

10. לאור האמור סבורים המשיבים כי לעת הזו דינה של העתירה להימחק תוך שמירת זכויות וטענות הצדדים, לחילופין, מתבקש בית המשפט הנכבד לאפשר הגשתה של הודעה מעדכנת בחודש אפריל 2014, בה ידווחו המשיבים אודות המועד לתחילת הפעלת המערכת הנזכרת לעיל.

11. העובדות המפורטות בהודעת עדכון זו נתמכות בתצהירו של מנהל נמל התעופה בן גוריון, מר שמואל זכאי.

היום,

י"א כסלו תשע"ד

14 נובמבר 2013

חני אופק

סגנית בכירה

בפרקליטות המדינה